

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK.

A R R E S T

**nr. 192.811 van 28 april 2009
in de zaak A. 134.038/X-11.326.**

In zake : de gemeente KORTENBERG,
die woonplaats kiest bij
advocaat C. GYSEN,
kantoor houdende te 2800 MECHELEN,
Antwerpsesteenweg 18

tegen :

het Vlaamse Gewest, vertegenwoordigd door de Vlaamse regering,
dat woonplaats kiest bij
advocaat M. van DIEVOET,
kantoor houdende te 1000 BRUSSEL,
Boomstraat 14.

tussenkommende partij :

de n.v. BASE,
die woonplaats kiest bij
advocaten P. EVERAERT en G. L'HEUREUX,
kantoor houdende te 1932 ZAVENTEM,
Leuvensesteenweg 369.

D E R A A D V A N S T A T E, X e K A M E R,

Gezien het verzoekschrift dat de gemeente KORTENBERG op 13 maart 2003 heeft ingediend om de nietigverklaring te vorderen van het besluit van 13 januari 2003 van de gewestelijk stedenbouwkundig ambtenaar waarbij aan de n.v. BASE de stedenbouwkundige vergunning wordt verleend voor het bouwen van een GSM-installatie op een perceel gelegen te KORTENBERG, Klapstraat, kadastraal bekend sectie C, nrs. 249/g4, v3, s3 en c4;

Gezien het verzoekschrift tot tussenkomst, op 23 mei 2003 ingediend door de n.v. BASE;

Gelet op de beschikking van 4 juni 2003 die de tussenkomst van de n.v. BASE toelaat;

Gezien de memories van antwoord en van wederantwoord;

Gezien het verslag opgemaakt door auditeur A. VAN MINGEROET;

Gelet op de beschikking van 1 maart 2006 die de neerlegging ter griffie van het verslag en van het dossier gelast;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan partijen en gezien de laatste memories;

Gelet op de beschikking van 13 februari 2009 waarbij de terechtzitting bepaald wordt op 6 maart 2009;

Gehoord het verslag van staatsraad S. DE TAEYE;

Gehoord de opmerkingen van advocaat C. GYSEN, die verschijnt voor de verzoekende partij, van advocaat F. van DIEVOET, die loco advocaat M. van DIEVOET verschijnt voor de verwerende partij, en van advocaat G. L'HEUREUX, die verschijnt voor de tussenkomende partij;

Gehoord het eensluidend advies van auditeur A. VAN MINGEROET;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

OVERWEEGT WAT VOLGT :

1. De feiten

1.1. De n.v. BASE dient op 20 november 2002 bij de gewestelijk stedenbouwkundig ambtenaar een aanvraag in voor het bouwen van een GSM-installatie aan de Klapstraat te Kortenberg, op een perceel kadastraal bekend sectie C, nrs. 249/g4, 249/v3, 249/s3 en 249/c4.

1.2. Het voornoemde perceel is overeenkomstig het gewestplan Leuven, vastgesteld bij koninklijk besluit van 7 april 1977, gelegen in woongebied. Het is niet gelegen binnen een gebied waarvoor een goedgekeurd bijzonder plan van

aanleg bestaat en evenmin binnen het gebied van een behoorlijk vergunde, niet vervallen verkaveling.

1.3. Op 28 november 2002 wordt de gemeente Kortenberg over de voormelde aanvraag om advies gevraagd.

1.4. Op 8 januari 2003 verleent het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Kortenberg over de aanvraag het volgende ongunstig advies :

“Het perceel is gelegen in woongebied, vastgesteld volgens het gewestplan Leuven, goedgekeurd bij KB van 07-04-1977.

De aanvraag betreft het plaatsen van een GSM-installatie op het dak van de maalderij in Erps-Kwerps.

Het ontwerp past niet in de woonomgeving en is bijgevolg onaanvaardbaar. Het geheel brengt de goede ruimtelijke ordening in het gedrang.

Besluit :

Art. 1 : De aanvraag wordt ongunstig geadviseerd”.

1.5. Op 13 januari 2003 verleent de gewestelijk stedenbouwkundig ambtenaar de gevraagde vergunning.

Dit is het bestreden besluit.

2. De ontvankelijkheid van het beroep

2.1. Eerste exceptie

2.1.1. De aangevoerde exceptie

In een eerste exceptie werpt de tussenkomende partij de nietigheid van het verzoekschrift op :

“Overeenkomstig artikel 64 van de Gecoördineerde Wetten op de Raad van State gebruiken de partijen die onderworpen zijn aan de wetgeving op het gebruik van de talen in bestuurszaken, voor hun akten en verklaringen de taal welke hun opgelegd is door die wetgeving in hun binnendiensten.

Als gemeente die gelegen is in het Nederlands taalgebied, dienen de binnendiensten van de verzoekende partij op grond van de Wetten van 18 juli 1966 op het gebruik van de talen in bestuurszaken het Nederlands als taal te hanteren.

Welnu, in de toelichting bij haar derde middel citeert de verzoekende partij een passage in het Engels uit een arrest van het Europees Hof van de Rechten van de Mens. De verzoekende partij laat na een vertaling in het Nederlands of

zelfs maar een bondige samenvatting in het Nederlands van deze passage op te nemen in haar verzoekschrift tot nietigverklaring.

Uit een lezing van het middel blijkt dat het aangevoerde middel volledig steunt op de door verzoekende partij geciteerde passage uit het betrokken arrest. Zonder deze passage wordt het middel van alle grond ontdaan.

Artikel 65 van de Gecoördineerde Wetten op de Raad van State bepaalt echter dat ieder verzoekschrift dat door een aan de wetgeving op het gebruik van de talen in bestuurszaken onderworpen partij aan de Raad van State gericht is in een andere taal dan die haar bij die wetgeving wordt opgelegd, nietig is.

Nu de verzoekende partij zich overeenkomstig de Wetten van 18 juli 1966 op het gebruik van de talen in bestuurszaken dient te bedienen van het Nederlands en het verzoekschrift een passage in het Engels bevat, is het verzoekschrift nietig”.

2.1.2. Beoordeling

2.1.2.1. Het verzoekschrift is in het Nederlands opgesteld, zoals vereist door artikel 64, eerste lid van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, wat betreft het voorwerp, de feiten, de middelen en hun toelichting, behoudens wat betreft een citaat in het Engels uit een arrest van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens in de toelichting bij het derde middel.

Dit derde middel luidt als volgt :

“III.3. DERDE MIDDEL genomen uit de schending van artikel 8 E.V.R.M., alsmede uit de schending van de artikelen 2 en 3 van de Wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van bestuurshandelingen, alsmede van het zorgvuldigheidsbeginsel, het redelijkheidsbeginsel en het evenredigheidsbeginsel als algemene beginselen van behoorlijk bestuur

DOORDAT in de bestreden beslissing geenszins wordt vermeld dat een onderzoek naar alternatieve vestigingsplaatsen werd verricht;

TERWIJL artikel 8 E.V.R.M. een dergelijk onderzoek naar alternatieve vestigingsplaatsen impliceert;

EN TERWIJL de bestreden beslissing uitdrukkelijk en afdoende moet worden gemotiveerd;

ZODAT de in het middel aangehaalde bepalingen en beginselen zijn geschonden.

Toelichting:

Bij de beoordeling van de stedenbouwkundige aanvraag voor de inplanting van een GSM-mast c.q. de uitbreiding en verhoging van een bestaande GSM-mast dient het bestuur een evenwicht te handhaven tussen de concurrerende belangen van het individu en de gemeenschap.

In de zaak López Ostra oordeelde het Europees Hof van de Rechten van de Mens dat zware schade aan het leefmilieu het welzijn van de mens zodanig kan aantasten en deze het genot van zijn woning kan ontnemen dat zijn recht op privé- en gezinsleven - gewaarborgd door artikel 8 EVRM - in het gedrang komt en dit zelfs zonder dat de gezondheid van de betrokkene ernstig in gevaar komt (...).

Inzake ‘Hatton tegen Verenigd Koninkrijk’ oordeelde het E.H.R.M. op 2 oktober 2001 dat het bestuur een eigen onderzoeksverplichting naar alternatieve vestigingsplaatsen heeft. Het Hof overwoog:

‘Further, in the particularly sensitive field of environmental protection, mere reference to the economic well-being of the country is not sufficient to outweigh the rights of others. The Court recalls that in the above-mentioned *Lopez Ostra v. Spain* case, and notwithstanding the undoubted economic interest for the national economy of the tanneries concerned, the Court looked in considerable detail at ‘whether the national authorities took the measures necessary for protecting the applicant’s right to respect for her home and for her private and family life ...’ (judgment of 9 December 1994, p. 55, § 55). It considers that States are required to minimise, as far as possible, the interference with these rights, by trying to find alternative solutions and by generally seeking to achieve their aims in the least onerous way as regards human rights. In order to do that, a proper and complete investigation and study with the aim of finding the best possible solution which will, in reality, strike the right balance should precede the relevant project’ (E.H.R.M., 2 oktober, 2001, req. 36022/97, §97).

Uit niets blijkt dat de verwerende partij een onderzoek aan alternatieve vestigingsplaatsen heeft gewijd. In de bestreden beslissing worden terzake geen motieven aangereikt.

Het derde middel is gegrond”.

2.1.2.2. Het weergeven van het voormelde citaat uit een arrest van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens in het Engels teneinde de argumentatie van de verzoekende partij toe te lichten, kan geen grond opleveren om het verzoekschrift nietig te verklaren.

De exceptie is niet gegrond.

2.2. Tweede exceptie

2.2.1. Standpunt van de partijen

2.2.1.1. In haar inleidend verzoekschrift betoogt de verzoekende partij met betrekking tot haar belang bij het beroep wat volgt :

“Als gemeente en adviesverlenende instantie heeft de verzoekende partij een evident materieel (cfr. het gemeentelijk patrimonium) en minstens een functioneel belang bij het beroep tot nietigverklaring.

Verzoekster is bovendien als gemeente verantwoordelijk, met name in de uitvoering van haar opdrachten van algemene politie, voor het behoud van de volksgezondheid.

Het is evident dat ook met betrekking tot onderhavige procedure verzoekster hieruit alleen reeds haar rechtens vereiste belang kan putten, daar zij tevens dient te waken over de mogelijke impact die de aangevraagde bijkomende gsm-antennes, hebben op de gezondheid van de inwoners van de gemeente.

Het belang dat een gemeente uit deze procedure put, werd reeds meermaals door de Raad van State als rechtens voldoende bevonden. Recent kan daarbij verwezen worden naar het arrest van Uw Raad met nr. 92.438 van 18 januari 2001, waarbij uitdrukkelijk de taken van algemene politie in deze zin werden aanvaard”.

2.2.1.2. In een tweede exceptie werpt de tussenkomende partij de onontvankelijkheid van het beroep op wegens gebrek aan belang :

“1. Verzoekster tot tussenkomst werpt bij wijze van exceptie de onontvankelijkheid van het verzoekschrift tot nietigverklaring van de verzoekende partij op wegens het ontbreken van het rechtens vereiste belang in hoofde van verzoekende partij.

De verzoekende partij toont immers niet afdoende aan dat zij over het rechtens vereiste belang beschikt. De verzoekende partij laat immers na met concrete gegevens aan te tonen in welke mate haar belangen als gemeentelijke overheid - zijnde een openbaar bestuur - zouden geschaad worden door de bestreden beslissing.

2. Volgens de bewoordingen van de verzoekende partij zou zij als gemeente en adviesverlenende overheid een evident materieel, dat blijkbaar zou verband houden met het gemeentelijk patrimonium, en minstens een functioneel belang hebben.

De verzoekende partij laat evenwel na om aan te tonen waaruit dit, volgens haar evident, materieel belang zou bestaan. Het loutere feit dat een stedenbouwkundige vergunning wordt verleend voor het bouwen van een installatie op haar grondgebied, doet niet ipso facto een rechtens vereist belang ontstaan in hoofde van de betrokken gemeente om tegen de verleende stedenbouwkundige vergunning op te komen.

Er valt trouwens niet in te zien hoe de bestreden vergunning enig nadeel zou (kunnen) berokkenen aan het gemeentelijk patrimonium. De verzoekende partij geeft zelfs niet aan welk gemeentelijk patrimonium zou kunnen geschaad worden door de vergunde installatie.

Het valt dan ook niet in te zien hoe de vergunde installatie aan de gemeente als openbaar bestuur een persoonlijk nadeel zou kunnen berokkenen (...).

De verzoekende partij voert in haar verzoekschrift tot nietigverklaring evenmin aan dat de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing haar planologisch en stedenbouwkundig beleid zou doorkruisen.

Daarnaast voert de verzoekende partij ook nog een functioneel belang aan. Er valt evenwel niet in te zien op welk functioneel belang de verzoekende partij zich kan beroepen.

Het functioneel belang wordt omschreven als het belang dat het aan hen die een openbare functie uitoefenen mogelijk maakt een beslissing aan te vechten die, zonder hen persoonlijk te beogen, de prerogatieven miskent van hun mandaat of van het administratief lichaam waartoe zij behoren (...).

Er valt niet in te zien op welk functioneel belang de verzoekende partij als gemeente zich zou kunnen beroepen. Blijkbaar beroept de verzoekende partij zich op een schending van de prerogatieven verbonden aan haar rol als adviserend orgaan.

Welnu, niet de gemeente, maar wel het College van Burgemeester en Schepenen beschikt op grond van artikel 127 van het Decreet van 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening als administratief lichaam van de gemeente over een adviserende rol. De verzoekende partij kan zich niet beroepen op de prerogatieven van haar College van Burgemeester en Schepenen.

Trouwens, het verzoekschrift tot nietigverklaring bevat geen enkele aanduiding van een prerogatief in hoofde van het College van Burgemeester en Schepenen dat zou geschonden zijn.

In dat verband dient er ook nog op gewezen te worden dat het College van Burgemeester en Schepenen zelf nalatig is geweest door geen advies uit te brengen binnen dertig dagen na de ontvangst van de adviesvraag. De gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar mocht dan ook voorbijgaan aan de

adviesvereiste en diende geen rekening te houden met het laattijdig uitgebracht advies, waarvan het zelfs niet duidelijk is of de gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar hiervan kennis had op datum van zijn beslissing.

3. De verzoekende partij beroept zich eveneens op haar verantwoordelijkheid als gemeente voor taken van algemene politie, waaronder het behoud van de gezondheid haar de inwoners, om haar belang bij het verzoekschrift tot nietigverklaring aan te tonen. Als gemeente zou zij blijkens de bewoordingen van het verzoekschrift tot nietigverklaring dienen te waken over de mogelijke impact die de aangevraagde bijkomende GSM-antennes, hebben op de gezondheid van haar inwoners.

Er valt niet in te zien hoe de verzoekende partij een belang zou kunnen ontlenen aan de mogelijke impact van de GSM-antennes op de gezondheid van haar inwoners, nu zij zelf aanvoert dat deze GSM-antennes niet het voorwerp hebben uitgemaakt van de stedenbouwkundige vergunningsaanvraag (zie hierna de bespreking onder V.A. van het eerste onderdeel van het eerste middel van het verzoekschrift tot nietigverklaring van de verzoekende partij).

Dit beweerd nadeel staat dan ook niet in rechtstreeks causaal verband met de bestreden beslissing. Een vernietiging van het bestreden besluit kan de verzoekende partij bijgevolg geen voordeel opleveren, nu een eventuele vernietiging van de bestreden beslissing geen gevolg zal hebben voor de niet-vergunningsplichtige GSM-antennes.

Trouwens, het volstaat niet voor een gemeente om in algemene termen aan te voeren dat een installatie een mogelijke impact heeft op de gezondheid van haar inwoners. Dit is immers geen persoonlijk nadeel in hoofde van de gemeente (...).

In het arrest (...) waarnaar de verzoekende partij verwijst, heeft Uw Raad geoordeeld dat een aantasting van de volkgezondheid een moeilijk te herstellen ernstig nadeel in het kader van een vordering tot schorsing in hoofde van een gemeente kan uitmaken. Wel vereist Uw Raad dat de gemeente in concreto zou uiteenzetten welke plausibele risico's de tenuitvoerlegging van de stedenbouwkundige vergunning zou hebben voor de volksgezondheid (...).

In de mate dat dergelijk nadeel ook het belang bij een verzoekschrift tot nietigverklaring zou kunnen schragen, dient vastgesteld te worden dat de verzoekende partij nalaat ook maar enig concreet bewijs aan te voeren waaruit zou blijken dat de betrokken installatie een risico zou inhouden voor de volksgezondheid.

Het verzoekschrift tot nietigverklaring van de verzoekende partij is onontvankelijk wegens het ontbreken van het vereiste belang”.

2.2.1.3. De verzoekende partij repliceert in haar memorie van wederantwoord wat volgt :

“Verzoekende partij verwijst naar de toelichting aangaande de ontvankelijkheid ter hoogte van het inleidende verzoekschrift waarvan zij de inhoud integraal wenst herhaald te zien en wenst ter weerlegging van de in het verzoekschrift tot tussenkomst in hoofde van de NV BASE opgeworpen exceptie van onontvankelijkheid wegens gemis aan belang het volgende bijkomend toe te lichten.

1.- Door tussenkomende partij wordt in haar verzoekschrift tot tussenkomst een exceptie van niet ontvankelijkheid opgeworpen bij gebreke aan het rechtens vereiste belang in hoofde van verzoekende partij.

Verwerende partij leidt zulks af uit het feit dat volgens haar verzoekster nalaat aan te tonen in welke mate haar belangen als gemeentelijke overheid zouden geschaad worden door de bestreden beslissing.

2.- Verzoekster heeft zoals gesteld in haar inleidend verzoekschrift tot annulatie een evident belang, in zoverre zij als adviesorgaan in deze geraadpleegd is geworden. Zulks is vanzelfsprekend.

Tussenkomende partij stelt dat niet verzoekende partij maar wel het College van Burgemeester en Schepenen beschikt over de prerogatieven van deze adviserende rol.

In het licht van bestendige rechtspraak van Uw Raad kan deze redenering niet gevolgd worden.

Uw Raad is namelijk van oordeel dat het College van Burgemeester en Schepenen bij gebreke aan rechtspersoonlijkheid niet kan optreden in gedingen voor de Raad van State maar dat steeds in functie van de Gemeente vertegenwoordigd door het College van Burgemeester en Schepenen dient opgetreden te worden. Het college van burgemeester en schepenen kan weliswaar optreden als verweerder 'bij elke tegen de gemeente ingestelde rechtsvordering', doch louter als orgaan van de rechtspersoon, nl. de gemeente (...).

Tussenkomende partij miskent door deze stelling het uitzonderlijk karakter van de administratieve procedure voor Uw Raad.

3.- Verzoekster is daarenboven als gemeente verantwoordelijk, met name in de uitvoering van haar opdrachten van algemene politie, voor het behoud van de volksgezondheid.

Het is evident dat ook met betrekking tot onderhavige procedure verzoekster hieruit alleen reeds haar rechtens vereiste belang kan putten, daar zij tevens dient te waken over de mogelijke impact die de installatie van gsm-antennes heeft op de gezondheid van de inwoners van de gemeente. Tot op heden is trouwens nog steeds niet bewezen dat de door een GSM-mast veroorzaakte straling niet schadelijk is. In het kader van het voorzorgsprincipe dient de Gemeente dan ook op te treden, a fortiori nu de vergunningverlenende overheid één en ander niet heeft geëvalueerd.

Het belang dat een gemeente uit deze procedure put, werd reeds meermaals door de Raad van State als rechtens voldoende bevonden waarbij in het inleidend verzoekschrift verwezen werd naar het arrest van Uw Raad met nr. 92.438 van 18 januari 2001, waarbij uitdrukkelijk de taken van algemene politie in deze zin werden aanvaard.

Tussenkomende partij stelt dat verzoekende partij geen belang kan ontleen aan de impact van de GSM-antennes op de gezondheid van haar inwoners nu verzoekster zou gesteld hebben dat deze GSM-antennes niet het voorwerp hebben uitgemaakt van de stedenbouwkundige aanvraag.

Deze redenering kan niet gevolgd worden zoals infra ter hoogte van de middelen zal aangetoond worden.

De discussie betreffende het voorwerp van de vergunningsaanvraag behelst daarenboven de formele motiveringsplicht van de bestreden beslissing en niet de feitelijke gegevens en het daaraan verbonden belang van verzoekende partij welke daarenboven door tussenkomende partij zelf impliciet wordt erkend door in haar verzoekschrift tot tussenkomst de aanvraag te omschrijven als een geïntegreerd project betreffende een GSM-installatie.

De betwisting van tussenkomende partij met betrekking tot het causaal verband tussen een mogelijke vernietiging van de bestreden beslissing en het feit dat de emitterende onderdelen van het project niet vergunningsplichtig zouden zijn is al evenmin ernstig.

De gevolgen van een mogelijke vernietiging van de bestreden beslissing zijn in concreto nochtans duidelijk daar bij gebreke aan één der onderdelen van het

project dit zal leiden tot het niet functioneren van de installatie (ergo geen straling met impact op de volksgezondheid).

Het feit dat in concreto de schadelijkheid van de GSM-antennes daarenboven door verzoekende partij niet bewezen wordt is al evenmin ernstig nu deze schadelijke gevolgen op zich niet meer betwist worden door deskundigen maar dat enkel nog een discussie wordt gevoerd omtrent de tolereerbare omvang van deze straling.

Zoals ter hoogte van de middelen afdoende wordt aangetoond gaat de bestreden beslissing volledig voorbij aan de beoordeling van deze omvang op de inplantingsplaats zijnde een woongebied bij gebreke aan een milieutoets.

4.- Daarenboven heeft verzoekende partij een duidelijk belang in onderhavige procedure nu haar bevoegdheden inzake het behoud van de volksgezondheid door de bestreden beslissing duidelijk geschaad worden daar een mogelijke exploitatie van de installatie door de verlening van de stedenbouwkundige vergunning onomkeerbaar wordt.

Verzoekster getuigt aldus vanzelfsprekend van het rechtens vereiste belang. De door verwerende partij opgeworpen exceptie van onontvankelijkheid dient derhalve te worden afgewezen.

Verzoekster beschikt over het rechtens vereiste belang”.

2.2.2. Beoordeling

Door zich te beroepen op haar hoedanigheid van adviesverlenende instantie beroept de verzoekende partij zich impliciet doch duidelijk op een belang verbonden aan haar beleid terzake van de ruimtelijke ordening van haar grondgebied. Dit belang is rechtens aanvaardbaar.

De exceptie is niet gegrond.

3. De gegrondheid van het beroep - tweede onderdeel van het eerste middel

3.1. Het aangevoerde tweede onderdeel van het eerste middel

In een eerste middel voert de verzoekende partij de schending aan van artikel 4 van het decreet van 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening, van de artikelen 1 en 2 van het decreet betreffende de ruimtelijke ordening, gecoördineerd op 22 oktober 1996, van de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen, alsmede van het zorgvuldigheidsbeginsel, het materieel motiveringsbeginsel en het redelijkheidsbeginsel als algemene beginselen van behoorlijk bestuur. In een tweede onderdeel van dit middel stelt zij meer bepaald wat volgt :

“EN DOORDAT - tweede onderdeel - in de bestreden beslissing geen afdoende motivering wordt gegeven inzake de verenigbaarheid van de aanvraag met de goede ruimtelijke ordening;

TERWIJL bij de beoordeling van de aanvraag in het bijzonder dient te worden uitgegaan van de specifieke kenmerken van de onmiddellijke omgeving.

EN TERWIJL de bestreden beslissing voor een dergelijk bouwwerk de aan de onmiddellijke omgeving ontleende feitelijke gegevens dient aan te geven, die op een afdoende wijze aantonen dat de aanvraag verenigbaar is met de goede ruimtelijke ordening.

ZODAT de in het middel aangehaalde wetsbepalingen en beginselen zijn geschonden.

Toelichting :

(...)

Tweede onderdeel :

In de bestreden beslissing wordt de verenigbaarheid met de goede ruimtelijke ordening als volgt gemotiveerd :

‘Beoordeling van de goede ruimtelijke ordening:

De goede ruimtelijke ordening wordt door deze zeer beperkte, nauwelijks vanaf de begane grond herkenbare, infrastructuurelementen niet in het gedrang gebracht’

Een dergelijke motivering kan bezwaarlijk worden geacht de verenigbaarheid van de aanvraag in de onmiddellijke omgeving van een woongebied met de goede ruimtelijke ordening weer te geven.

Uit niets blijkt dat er daadwerkelijk een beoordeling c.q. een afweging is gebeurd.

De gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar doet eigenlijk niets meer dan te bevestigen dat de aanvraag visueel geen nadelige invloed zal hebben (‘nauwelijks vanaf de begane grond herkenbare’).

In geen enkel opzicht worden andere elementen van goede ruimtelijke ordening, ondermeer met betrekking tot ev. burenhinder, de invloed van bijkomende antennes op hun leefmilieu c.q. hun gezondheid, en de ruimtelijke draagkracht, beoordeeld en gemotiveerd. In geen enkel opzicht wordt de afweging gemaakt die spreekt uit artikel 4 DORO.

De beoordeling van de goede ruimtelijke ordening vergt daarenboven een milieutoets.

Krachtens een vaste rechtspraak van Uw Raad is de beoordeling van de eventuele effecten op gezondheid en/of leefmilieu nodig in het kader van de toekenning van vergunningen voor de bouw van GSM-masten, en eveneens voor de uitbreiding van een GSM-mast, hetgeen vanzelfsprekend een hogere bundeling van straling en/of bijkomende impact op de gezondheid impliceert.

Hoewel een stedenbouwkundige vergunning betreffende de installatie van een GSM-antennemast op zichzelf alleen maar toelating verleent tot de bouw van de antenne zal die onmiddellijk in gebruik mogen worden genomen aangezien voor deze ingebruikneming achteraf geen exploitatievergunning vereist is die specifieke voorwaarden kan vastleggen die zijn aangepast aan de inplantingsplaats ervan.

In die omstandigheden moet de overheid die de vergunning uitreikt, oordelen over de verenigbaarheid van de geplande installatie en de ingebruikneming ervan met het landschap en over de risico's op mens en leefmilieu die verbonden zijn aan de exploitatie van de antenne op de plaats waar zij zich zal bevinden (...).

In de mate dat zou worden aangenomen dat de inrichting zou beantwoorden aan de blootstellingsnormen krachtens het K.B. van 29 april 2001 - hetgeen niet vaststaat (cfr. 3de middel) -, moet worden opgemerkt dat zulks uitdrukkelijk in de bestreden beslissing diende te worden gemotiveerd, quod non.

‘Of de overheid de mogelijke gezondheidsrisico's of milieuverstoring in zijn besluitvorming heeft geïntegreerd, m.a.w. bij de beoordeling van de bouwvergunningsaanvraag een milieutoets heeft doorgevoerd, moet

blijken uit de motivering van de vergunningsbeslissing. Indien die motivering ontbreekt, censureert de Raad van State de bestreden beslissing stevast op grond van miskennen van de formele motiveringsplicht. De Raad van State steunt zich met andere woorden niet rechtstreeks op middelen geput uit de schending van het voorzorgsbeginsel (ook al wordt de schending van dit principe soms expliciet als middel aangewend) maar concentreert zijn wettigheidscontrole op de vraag of uit de motivering van de bestreden beslissing blijkt dat de overheid het risico op gezondheidsschade en milieuverstoring in de beoordeling van de aanvraag om de stedenbouwkundige vergunning heeft betrokken, hetzij op basis van de specifieke wetsbepalingen die de toetsing aan de goede ruimtelijke ordening of de verenigbaarheid met de omgeving opleggen, hetzij op grond van de algemene doelstelling van de ruimtelijke ordening' (...).

De motivering van de bestreden beslissing dient minstens verband te houden met een degelijke ruimtelijke ordening of een goede plaatselijke aanleg (...).

In de bestreden beslissing wordt echter géén motivering aangereikt.

In géén enkel opzicht maakt de gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar aannemelijk dat de uitbreiding en verhoging van de installatie daadwerkelijk beantwoordt aan de blootstellingsnormen. In de bestreden beslissing wordt geenszins - en in weerwil van artikel 2 van het K.B. van 29 april 2001 - verwezen naar enig conformiteitsattest van het BIPT.

Dit motiveringsgebrek kan vanzelfsprekend niet 'achteraf' en hangende de procedure worden rechtgezet.

Het eerste middel is gegrond".

3.2. Beoordeling

3.2.1. Een overheid die zich over een bouwaanvraag uitspreekt, dient, gelet op artikel 4 van het decreet van 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening, ook oog te hebben voor de impact van het project op het leefmilieu en dient dus, te dien einde, de nadelige gevolgen van het gebruik of de exploitatie van een installatie op de gezondheid van de omwonenden in overweging te nemen. Het betoog van de tussenkomende partij dat het koninklijk besluit van 29 april 2001 houdende de normering van zendmasten voor elektromagnetische golven tussen 10 MHz en 10 GHz een afzonderlijke procedure invoert die dient te worden nageleefd door elke eigenaar van een antenne, doet hieraan geen afbreuk.

3.2.2. In het bestreden besluit wordt overwogen dat "het project (...) de gevelmontage van enkele kleine paneelantennes en schotelantennes en de dakmontage (aansluitende bij de gevel) van een 1m² grote schakelkast (omvat)". De voormelde componenten maken één geheel uit en de verwerende partij poneert in haar memorie van antwoord terecht dat "de vergunningverlenende overheid de aanvraag in haar geheel (dient) te beoordelen, wat inhoudt dat zij haar legaliteits- en opportuniteitscontrole op alle onderdelen van de aanvraag zal uitvoeren, wat in

casu betekent dat zij zich eveneens zal uitspreken over de antennes en de minilinks”. Dit laatste geldt onverminderd voor wat de beoordeling van de nadelige gevolgen van het gebruik of de exploitatie van een installatie op de gezondheid van de omwonenden betreft. Het betoog van de tussenkommende partij dat de gevelmontage van de antennes en de links is vrijgesteld van de vergunningsplicht op grond van artikel 3, 15/ van het besluit van de Vlaamse regering van 14 april 2000 tot bepaling van de vergunningsplichtige functiewijzigingen en van de werken, handelingen en wijzigingen waarvoor geen stedenbouwkundige vergunning nodig is, vermag hieraan geen afbreuk te doen.

Het betoog in de laatste memorie van de verwerende partij dat het voormelde een “volstrekt ongerechtvaardigd onderscheid” inhoudt ten aanzien van “niet-vergunningsplichtige antennes die deel uitmaken van een GSM-installatie die geen vergunningsplichtige werken en handelingen bevat”, waarvoor geen “milieutoets” zou gelden, wordt niet bijgetreden, al was het maar omdat het klaarblijkelijk geen vergelijkbare gevallen betreft.

3.2.3. Het bestreden besluit beschrijft de bouwplaats, de omgeving en het project als volgt :

“De bouwplaats is het dak en de wand van een ambachtelijk bedrijf. De omgeving wordt bepaald door één- en meergezinswoningen in rijbebouwing en door een sportcomplex.

Het project omvat de gevelmontage van enkele kleine paneelantennes en schotelantennes en de dakmontage (aansluitend bij de gevel) van een 1m² grote schakelkast. Alle elementen zijn geverfd in de kleur van de achterliggende gevel en op ruime afstand van de straat gelegen”.

De goede ruimtelijke ordening wordt in het bestreden besluit als volgt beoordeeld:

“De goede ruimtelijke ordening wordt door deze beperkte, nauwelijks vanaf de begane grond herkenbare, infrastructuurelementen niet in het gedrang gebracht”.

3.2.4. Uit het voorgaande blijkt dat het bestreden besluit op geen enkele wijze de nadelige gevolgen van het gebruik of de exploitatie van de installatie voor de gezondheid van de omwonenden in overweging heeft genomen.

Het tweede middelonderdeel is in de aangegeven mate gegrond.

OM DIE REDENEN
BESLIST DE RAAD VAN STATE :

Artikel 1.

Vernietigd wordt het besluit van 13 januari 2003 van de gewestelijk stedenbouwkundig ambtenaar waarbij aan de n.v. BASE de stedenbouwkundige vergunning wordt verleend voor het bouwen van een GSM-installatie op een perceel gelegen te KORTENBERG, Klapstraat, kadastraal bekend sectie C, nrs. 249/g4, v3, s3 en c4.

Artikel 2.

De kosten van het beroep, bepaald op 175 euro, komen ten laste van de verwerende partij.

De kosten van de tussenkomst, bepaald op 125 euro, komen ten laste van de tussenkomende partij.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting, op achtentwintig april 2009, door de Xe kamer, die was samengesteld uit :

de HH.	R. STEVENS,	kamervoorzitter,
	J. CLEMENT,	staatsraad,
	S. DE TAEYE,	staatsraad,
Mevr.	T. TEMMERMAN,	griffier.

De griffier,

De voorzitter,

T. TEMMERMAN.

R. STEVENS.